

Sygnatura akt XII C 30/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Lehmann

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elżbieta Witaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2019 r. w Poznaniu na rozprawie sprawy z powództwa

P. Z., zam. (...)/(...) (...)-(...) P.

przeciwko Deweloper (...) Spółce z o.o. z siedzibą w P., ul. (...), (...)-(...) P.

- o zapłatę

I. Powództwo oddala.

II. Odstępuje od obciążania stron nie uiszczoną opłatą sądową.

III. Kosztem procesowego zastępstwa powoda obciąża go we własnym zakresie.

IV. Zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.417,-zł z tytułu zwrotu poniesionego przez niego kosztu jego procesowego zastępstwa.

/-/ Zofia Lehmann

Sygn. akt **XII C 30/19**

Uzasadnienie: W pozwie z dnia 12 lipca 2018 roku, wniesionym do Sądu Okręgowego w Poznaniu w dniu 17 lipca 2018 roku, działający przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, powód **P. Z.** wniósł: - o zasądzenie od pozwanej **Dewelopera (...) Sp. z o.o. z/s w P.** na jego rzecz kwoty **84.275,62 zł** wraz z odsetkami:

a) umownymi od kwoty **50.000,- zł** w wysokości 10 % w skali roku - od dnia 13 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,

b) umownymi od kwoty **5.000,- zł** w wysokości 3 % w skali roku - od dnia 13 lipca 2018 roku do dnia zapłaty,

c) ustawowymi za opóźnienie od kwoty **29.275,62 zł** - od dnia wniesienia pozwu w niniejszej sprawie do dnia zapłaty;

- o zasądzenie od niej na jego rzecz zwrotu kosztów niniejszego procesu - według norm przepisanych;

- o zwolnienie go od kosztów sądowych w przedmiotowej sprawie;

- o rozpoznanie sprawy na rozprawie również pod jego nieobecność;

- o przeprowadzenie dowodów zawnioskowanych przez niego dokumentów, zeznań świadków i przesłuchania stron
- co do tego przez niego przedstawionych

Na tego poparcie podał:

- że udzielił jej dwóch pożyczek pieniężnych:

a) na podstawie umowy z dnia 28 października 2011 roku - w wysokości **50.000,- zł** – pożyczka numer 1,

b) na podstawie umowy z dnia 10 kwietnia 2013 roku w wysokości **5.000,- zł** – pożyczka numer 2;

- że pożyczka numer 1 była oprocentowana według stopy procentowej 3 % p.a. za okres od dnia zawarcia w/cyt. umowy do daty jej zwrotu, którą ustalili na dzień 31 grudnia 2013 roku, a jego niedotrzymanie przez pozwaną spowodowało zwiększenie tego oprocentowania do poziomu 10 % p.a.; termin ten nie został nigdy przedłużony;

- że skapitalizowana na dzień 31 grudnia 2013 roku kwota odsetek od pożyczki o numerze 1 wyniosła przy zastosowaniu stopy procentowej 3 % p.a. kwotę **3.593,84 zł**, a na dzień 12 lipca 2018 roku, przy zastosowaniu stopy procentowej 10 % p.a. kwotę **24.893,15 zł**;

- że pożyczka o numerze 2 była oprocentowana według stopy procentowej 3 % p.a. za okres od dnia zawarcia w/cyt. umowy do dnia jej zwrotu tj. 31 grudnia 2016 roku; jej wypłata przez niego pozwanej została potwierdzona w jej treści; termin jej zwrotu nie został nigdy przedłużony;

- że skapitalizowana na dzień 12 lipca 2018 roku kwota odsetek od pożyczki o numerze 2 wyniosła przy zastosowaniu stopy procentowej 3 % p.a. kwotę **788,63,- zł**;

- że łączna kwota skapitalizowanych odsetek od obu w/opisanych pożyczek wyniosła kwotę **29.275,62 zł** i od tej kwoty domaga się on ustawowych odsetek za opóźnienie - za okres od dnia wniesienia w niniejszej sprawie pozwu do dnia zapłaty;

- że domaga się on także odsetek umownych od kwot obu - według stóp oprocentowania wynikających z dotyczących ich umów - za okres od dnia następnego po ich kapitalizacji, tj. od 13 lipca 2018 roku do dnia zapłaty;

- że wystosował do pozwanej wezwanie do ich zwrotu, jednakże pozostały one bez odpowiedzi (k. 2 - 3 akt).

W odpowiedzi na pozew z dnia 9 lipca 2019 roku, która do Sądu Okręgowego w Poznaniu wpłynęła w dacie 12 lipca 2019 roku – pozwana Deweloper (...) sp. z o.o. **z/s w P.**, działająca przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego, zażądała:

- oddalenia powództwa powoda w całości;

- zasądzenia od niego na jej rzecz zwrotu kosztów przedmiotowego procesu, w tym kosztu jej zastępstwa procesowego - według norm przepisanych;

- przeprowadzenia dowodów wskazanych przez nią w związku z okolicznościami przez nią zakreślonymi;

- przeprowadzenia rozprawy także w przypadku nieobecności jej lub jej pełnomocnika,

- zobowiązania powoda do wskazania personaliów oraz adresu korespondencyjnego osoby, której podpis widnieje na rzekomej w/opisanej umowie pożyczki z dnia 28 października 2011 roku - celu powołania jej w tym postępowaniu w charakterze świadka.

W motywacji zaprezentowanego stanowiska wskazała:

- że zaprzecza wszelkim twierdzeniom pozwu, wyraźnie przez nią nieprzyznanym;

- że zaprzecza prawdziwości i autentyczności w/cyt. umowy pożyczki z dnia 28 października 2011 roku, na podstawie której powód dochodzi od niej części swojego roszczenia;

- że dnia 15 kwietnia 2016 roku **B. R.** zakupił od **R. P. (1)** oraz od **G. S. L. z siedzibą na C.**(spółka ta była reprezentowana przez powoda) w dwu umowach z tej daty łącznie 100 % udziałów w spółce Deweloper (...) Sp. z

o.o.; w wyniku czego stał się jej właścicielem i jest jedynym prezesem jej zarządu uprawnionym do jednoosobowej jej reprezentacji;

- że przed dokonaniem ich zakupu w/w **B. R.** dokonał sprawdzenia jej stanu finansowego – zapoznając się z jej bilansami za czas od 2011 roku do dnia ich nabycia, tj. 15 kwietnia 2016 roku.;

- że świadek **R. P. (1)** oraz powód reprezentujący **G. S. L. z/s na C.** oświadczyli mu, iż jej księgi rachunkowe są prowadzone rzetelnie i żadne okoliczności nie zostały przez nich jako - jej wspólników - zatajone;

- że w powyższych umowach sprzedaży wprost określili, iż świadek ten ma roszczenie do pozwanej o zwrot pożyczki w kwocie **65.000,- zł**; nadto, iż pozwana zobowiązuje się do zwrotu pożyczki w kwocie **55.000,- zł** na rzecz **G. S. L.**;

- że w związku z powyższym była zobowiązana do zwrotu tytułem tych pożyczek łącznej kwoty **120.000,- zł** na rzecz ówczesnych jej wspólników t.j. **R. P. (1)** i **G. S. L.**; i że kwota ta znajduje odzwierciedlenie w jej sprawozdaniach finansowych;

- że z jej bilansów i sprawozdań finansowych nie wynika, by w latach 2011 -2016, jak i na dzień sprzedaży w/opisanych udziałów istniała pożyczka udzielona jej przez powoda mogąca stanowić o zasadności jego roszczenia objętego tym sporem (co do kwoty **84.275,62 zł**);

- że nie można ustalić kto podpisał podobno w jej imieniu eksponowaną w tej sprawie przez powoda umowę pożyczki z dnia 28 października 2011 roku; jednocześnie pozwana podniosła, że nie otrzymała kwoty **50.000,- zł**, gdyż z żadnych jej dokumentów finansowych nie wynika, aby kwota taka w tej formie została jej przez niego przekazana,

- że podjęła ona działania zmierzające do zwrotu udzielonych jej pożyczek przez świadka **R. P. (1)** oraz **G. S. L.**; że w dniu 28 grudnia 2018 roku zawarła z cyt. świadkiem ugodę w tej kwestii; że została ona spłacona w całości; natomiast z **G. S. L.** nie podjęła rozmów z uwagi na niemożliwość nawiązania z nią kontaktu;

- z ostrożności procesowej podniosła zarzut przedawnienia odsetek umownych (k. 75 - 79 akt).

Postanowieniem wydanym w tej sprawie w dacie 27 maja 2019 roku wniosek powoda o zwolnienie go od ponoszenia kosztów sądowych w tej sprawie – podległ uwzględnieniu (k. 68 akt).

Na rozprawach w dniach 21 sierpnia 2019 roku (k. 190 - 191 akt) ora 8 października 2019 roku (k. 168 - 169 akt) strony podtrzymały swoje stanowiska.

Ustalenia stanu faktycznego: **A.** Powód **P. Z.** jest osobą fizyczną, która złożyła pozew o zapłatę przeciwko pozwanej będącej osobą prawną – Deweloper (...) Sp. z o.o. **z/s w P.** kwoty **84.275,62 zł**.

Dowód: odpis z KRS – u dotyczący pozwanej (k. 15 - 16 akt);

-Dnia 15 kwietnia 2016 roku **B. R.** w dwu umowach z tej daty nabył od świadka **R. P. (1)** oraz od **G. S. L. z siedzibą na C.** (spółka ta była reprezentowana przez powoda) łącznie 100 % udziałów w spółce Deweloper (...) Sp. z o.o. z/s w P.; w wyniku czego stał się jej właścicielem; jest również jedynym prezesem jej zarządu uprawnionym do jednoosobowej jej reprezentacji. Przed tym faktem dokonał on sprawdzenia jej stanu finansowego – zapoznając się z jej bilansami za czas od 2011 roku do dnia powyższego zakupu; świadek **R. P. (1)** oraz powód reprezentujący **G. S. L.** – nadto - oświadczyli mu, iż jej księgi rachunkowe są prowadzone rzetelnie i żadne okoliczności nie zostały przez nich, jako jej wspólników, utajone. Co więcej – w umowach tych jej kontrahenci wprost określili, iż cyt. świadek ma roszczenie do pozwanej o zwrot pożyczki w kwocie **65.000,- zł**; nadto, iż zobowiązała się ona do zwrotu pożyczki w kwocie **55 000,- zł** na rzecz **G. S. L.**; co znalazło odzwierciedlenie w jej sprawozdaniach finansowych. Z kolei z jej bilansów i jej sprawozdań finansowych nie wynikało, by w latach 2011 - 2016, jak również na dzień zawarcia tych umów istniała pożyczka udzielona jej przez powoda; nie można było też ustalić, kto podpisał w jej imieniu przedstawioną przez niego

pochodzącą z daty 28 października 2011 roku; nie ujawnił on tego; także, by kwotą taką otrzymała od niego w tej formie.

-Pozwana podjęła działania zmierzające do ich zwrotu - w związku z tym w dniu 28 grudnia 2018 roku zawarła na tym tle ze świadkiem **R. P. (1)** ugodę; została ona spłacona w całości. Nie podjęła – natomiast - rozmów w kwestii rozliczeń z **G. S. L. z** uwagi na brak możliwości nawiązania z nią kontaktu.

B. W przebiegu tego procesu powód przedstawił dokument odzwierciedlający dokonanie przez niego na rzecz pozwanej przelewu kwoty **50.000,- zł**. Nie można było jednak poczynić na tej podstawie stanowczych ustaleń co do istnienia umowy pożyczki zawartej pomiędzy stronami w dniu 28 października 2011 roku, jak twierdzi powód – skoro z wykonania tej operacji można wywnioskować jedynie, iż kwota ta była przelana na poczet pożyczki, jednakże nie została ona bliżej zidentyfikowana w jego tytule i nie ma odzwierciedlenia j.w. w dokumentach finansowych pozwanej. Tymczasem po myśli reguły dowodowej to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia tego, skoro wywodził w niniejszej sprawie skutki prawne.

Dowód: umowy pożyczki z dnia 28 października 2011 (k. 17, 189 akt); umowa pożyczki z dnia 10 kwietnia 2013 roku (k. 18, 189 akt); bilans finansowy pozwanej (k. 81 - 102 akt); umowy sprzedaży udziałów z dnia 15 kwietnia 2016 roku (k. 103 - 105, 118 - 122, 123 - 125), zaświadczenie o niezaleganiu w podatkach pozwanej (k. 106 - 107, 126 - 127 akt); ugoda z dnia 28 grudnia 2018 roku (k. 141 - 147 akt); potwierdzenie wykonania przelewu z dnia 27 października 2011 roku (k. 167 akt); wydruki z ksiąg rachunkowych pozwanej za lata 2011 - 2016 (k. 177 - 184 akt); zeznania świadków M. M., R. P. (1) (k. 168 - 169 akt); zeznania stron (k. 190 - 191 akt)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie wskazanych dowodów z dokumentów; zeznań świadków oraz zeznań stron.

Analiza i ocena zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego:

W jego skład w przedmiotowym procesie weszły dokumenty i to zarówno o charakterze urzędowym, jak i o charakterze prywatnym oraz zeznania świadków **M. M.** i **R. P. (1)** oraz zeznania stron.

A. O dokumentach urzędowych ustawodawca wypowiada się w normie z **art. 244 k.p.c.** stanowiąc, że...sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone...(**par.1**), co odpowiednio stosuje się do...sporządzonych przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organy pozarządowe w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej...(**par.2**) – w niniejszej sprawie były nimi sporządzone akty notarialne; odpisy ksiąg wieczystych oraz odpis z Krajowego Rejestru Sądowego.

- Z kolei norma z **art. 245 k.p.c.** postanawia, że...dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła zawarte w nim oświadczenie...- objęły one pozostałe zaliczone wyżej w poczet dowodów.

Warunki zaprzeczenia ich prawdziwości określone zostały odpowiednio w normach z **art. 252 k.p.c.** i z **art. 253 k.p.c.** – żadna ze stron przy udziale normy z **art. 232 k.p.c.** z tego nie skorzystała; brak też było potrzeby wszczynania takiej inicjatywy z urzędu.

B. W roli świadków wystąpili w niniejszej sprawie M. M. (z inicjatywy pozwanej) oraz

- Świadek **M. M.** związana jest węzłem współpracy z pozwaną, co oczywiście mogło rodzić sugestię o braku jej obiektywizmu w podawanych przez nią faktach – niewątpliwie jej pozycja w tej sprawie była jej bliższa od pozycji powoda. Nie potwierdziła się ona jednak – to, co powiedziała znalazło, bowiem, potwierdzenie w złożonych w toku tego procesu jej dokumentach finansowych; nie kwestionowanych w jego trakcie; także w zeznaniach reprezentującego pozwaną **B. R.**. Trudno znaleźć motywację czy podłoże – w obliczu nie kwestionowania przez niego jej zobowiązań wobec świadka **R. P. (2)** czy **G. S. L. z siedzibą na C.** i podjęcia w związku z tym działań (ugoda z w/w świadkiem;

próby porozumienia się z cyt. spółką), dla których, w razie ich istnienia, nie miała uwzględnić czy uznać jej zadłużeń wobec powoda.

- Świadek **R. P. (2)** – natomiast – związany jest z powodem i to zarówno osobiście; jak i z racji prowadzenia przez nich wspólnych przedsięwzięć gospodarczych. Zrozumiałe jest, więc, że – w przeciwieństwie do w/w – jego interes w tej sprawie skupiał się w płaszczyźnie jego, a nie pozwanej. Ale nie tylko to nakazało nabrać do jego relacji dystansu – zastanawiającym było, bowiem, iż sam dbając o swoją pozycję związaną z zawartą z nią umową pożyczki nie zwrócił powodowi uwagi na jego nieprofesjonalne, sprzeczne z jego interesem i dobrem działania. A przecież chodziło o pozwaną, której oboje byli współnikami; oboje uczestniczyli w cyt. umowach sprzedaży jej udziałów, choć w innych rolach. Te kryteria stały, więc, u stóp odebrania waloru wiarygodności temu, co powiedział.

C. 1. Odnosząc się natomiast do zeznań powoda, należało wskazać, że zaufaniem obdarzyć było można jego zeznania jedynie w zakresie dotyczącym faktu w/opisanych i niespornych umów sprzedaży udziałów **Deweloper (...) Sp. z o.o. z/s w P. - B. R.** Pozostała część jego wyjaśnień dotycząca umów pożyczek z dat 28 października 2011 roku oraz 10 kwietnia 2013 roku nie znalazła żadnego potwierdzenia p.w. w dokumentach finansowych pozwanej; ale i pozostałym - poza twierdzeniami świadka **R. P. (2)** – materiale dowodowym tej sprawy. Nie był on w stanie obronić swojego stanowiska – zdziwienie wzbudzał fakt, że nie dochował on jako przedsiębiorca należytej staranności w prowadzeniu swoich interesów; nie zadbał o umieszczenie i jasne zapisy w stosownych dokumentach. Tymczasem, skoro od lat zajmuje się on działalnością gospodarczą i licznymi przedsięwzięciami tzw. biznesowymi – należało się tego od niego spodziewać. Poza przedłożonymi oryginałami spornych umów – nie przeprowadził on żadnej akcji dowodowej mogącej poprzeć jego twierdzenia i pozwolić na poczynienie stanowczych ustaleń.

2. W tak zarysowanych realiach istotnymi zeznaniami w niniejszej sprawie okazały się złożone w niniejszej sprawie przez **B. R.** reprezentującego pozwaną, który w sposób jasny, klarowny i uporządkowany przytoczył fakty mające miejsce podczas zakupu przez nią wszystkich udziałów w spółce Deweloper (...) Sp. z o.o. Wiarygodność jego wzmacniała okoliczność spłaty przez nią pożyczki udzielonej jej przez świadka **R. P. (1)** oraz podjęcie starań o nawiązanie kontaktu z **G. S. L.** i wykazywania przez niego gotowości regulacji wobec niej jej zobowiązania. Pozwala to na budowę przekonania o tym, że – gdyby pozwaną z powodem rzeczywiście łączyły eksponowane przez niego dowody – nie uchylałaby się ona od swoich zobowiązań. Nadto – poza zeznaniami świadka **R. P. (2)** – znalazły one odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w przebiegu tego postępowania; w szczególności w cyt. w wyższej partii tego uzasadnienia dokumentach i zeznaniach świadka **M. M.**

Zważeniu podległo, co następuje: Powództwo powoda nie zasługiwało na uwzględnienie. Tezę taką należało uznać za udowodnioną w świetle analizy i oceny zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego; naprowadzonych unormowań i przedstawionego niżej rozumowania.

- Powód domagał się w przedmiotowym postępowaniu od pozwanej zapłaty kwoty **84 275,62 zł** wraz z odsetkami zgodnie z treścią żądań zawartych w pozwie - z tytułu udzielonych jej przez niego dwóch umów pożyczek. Na tego poparcie przedłożył dokumenty mające je odzwierciedlić oraz potwierdzenie przelewu zatytułowane jedynie pożyczka.

Stosownie do normy z **art. 720 par 1 k.c.** przez...umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości... Umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej... (**par. 2** cytowanego przepisu). Zgodnie z doktryną umowa ta jest umową dwustronnie zobowiązującą, ze względu na fakt, że obie jej strony zaciągają zobowiązania; nie jest natomiast umową wzajemną, gdyż zwrot jej przedmiotu nie stanowi świadczenia wzajemnego ani nie jest przyczyną lub odpowiednikiem świadczenia dającego pożyczkę (zob. J. Gudowski, w: G. Bieniek, Komentarz KC, t. 2, 2005, s. 349). Ponadto warto było zwrócić uwagę na to, iż w orzecznictwie podkreśla się, że do jej essentialia negotii należy oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku oraz zobowiązanie się do ich przeniesienia na własność biorącego pożyczkę, a ponadto obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki (zob. wyr. SA w Szczecinie z 22.9.2015 r., I ACa 332/15, Legalis).

1. W przedmiotowej sprawie spornym pozostawał fakt czy doszło do zawarcia między stronami opisanych umów pożyczek, w konsekwencji czy pozwana jest dłużnikiem powoda, a powód jej wierzycielem. W/ przedstawiona analiza i ocena zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego nie pozwoliła – wg podanych kryteriów – na odpowiedź twierdzącą.

-Z normy **art. 6 k.c.** jednoznacznie wynika, że...ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne...- chodzi tu o ocenę czy przedstawione środki dowodowe pozwalają na uznanie twierdzeń strony o faktach za prawdziwe. Instytucja tego ciężaru służy do kwalifikacji prawnej negatywnego wyniku postępowania dowodowego – przywołany przepis określa zatem, jaki wpływ na wynik procesu ma nieudowodnienie pewnych faktów i kto poniesie wynikające z przepisów prawa materialnego negatywne tego konsekwencje. Jak wskazano wyżej – nie można było uznać, by powód podołał temu; przeprowadzona, bowiem, przez niego w przebiegu tego postępowania inicjatywa dowodowa wykluczyła przyjęcie udowodnienia okoliczności o ich zaistnieniu.

- W żadnej mierze nie sprostala temu jego argumentacja opierająca się na jego ustnych ustaleniach ze świadkiem **R. P. (1)**, iż świadczenie pieniężne zrealizowane przez pozwaną na rzecz **G. S. L.** w rzeczywistości będzie dotyczyło spłaty pożyczki na jego rzecz. Pomijając, że dotyczyły one ich, a nie pozwanej - należało zwrócić uwagę na to, że zaniechanie uregulowania w sposób zgodny z prawem rozliczeń finansowych może skutkować poważnymi trudnościami w odzyskaniu zainwestowanych środków; tym bardziej w obrocie gospodarczym. Przedsiębiorca z wieloletnim doświadczeniem powinien dochowywać należytej staranności, aby przeciwdziałać ewentualnym sporom sądowym – a jego twierdzenia, że w relacjach z w/w oczywistym był ten fakt nie mógł obciążać pozwanej.

(punkt **I** wydanego w tej sprawie wyroku).

Koszty niniejszego postępowania: W przedmiotowej sprawie objęły one opłatę sądową (**4.214,- zł**) oraz koszt procesowego zastępstwa stron (**5.417,- zł**) – prawnym wsparciem rozstrzygnięcia o nich były przepisy **art. 108 par. 1 k.p.c.; art. 98 par. 1 i par. 3 k.p.c.**; ustawy z dnia 28 lipca 2003 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając na uwadze dwie zasady w postaci wyniku sporu oraz zasady niezbędności i celowości kosztów – obciążono nimi w całości powoda.

(punkt **II, III i IV** wydanego w tej sprawie wyroku)

/-/ Zofia Lehmann

Z. Odnotować

Odpis wyroku plus uzasadnienie doręczyć proszę pełn. powoda

Proszę przedłożyć za 14 dni

Pn. dn. 10 lutego 2020 roku /-/Zofia Lehmann